

Rondetafelbijeenkomst Patiëntenfederatie brengt spelers medicijnketen dichter bij elkaar

De medicijnketen is te strak gespannen elastiek. Daar zijn de patiënten de dupe van. Dat vinden alle spelers uit die keten. Op uitnodiging van de Patiëntenfederatie Nederland schoven ze woensdag 24 april aan bij een rondetafelbijeenkomst in het SER-gebouw in Den Haag. De verenigde farmaceutische fabrikanten en bedrijven, de groothandelaren en de beroepsorganisatie van apothekers. Ook het ministerie van VWS, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en Zorgverzekeraars Nederland waren aanwezig.

Patiënten moeten het vertrouwen in medicijnen weer terugkrijgen. Daarover zijn de partijen het eens. 'Hoe gaan jullie dat doen', vroegen vertegenwoordigers van patiënten vervolgens.

Er is een [tekort aan medicijnen](#). Een op de twee patiënten die met een recept bij de apotheek komt, krijgt het voorgeschreven medicijn niet of niet meteen mee. Patiënten moeten later terugkomen of moeten wisselen naar een ander merk.

Dat is bijzonder frustrerend, vinden alle betrokkenen bij de rondetafelbijeenkomst. Voor de oplossing van dit probleem is om te beginnen meer gezamenlijkheid en samenwerking in de hele keten nodig. 'Daarom ben ik blij dat we hier met zijn allen zijn', zegt de vertegenwoordiger van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd.

De problemen met het leveren van medicijnen zorgen voor veel leed. Vertegenwoordigers van patiëntenorganisaties illustreren dat op deze bijeenkomst met talloze voorbeelden. Patiënten die levenslang afhankelijk zijn van een medicijn moeten plotseling overschakelen naar een ander geneesmiddel. Goede communicatie over die gedwongen overstap ontbreekt. Er ontstaan vaak problemen, bijvoorbeeld met de dosering. Het leidt tot onzekerheid en stress. 'Stel je voor dat dit gebeurt met producten uit een supermarkt', houdt de directeur van de Patiëntenfederatie de aanwezigen voor.

Geen incidenten

Wisselen van medicijnen treft heel veel patiënten. De casussen die de patiëntenorganisaties deze middag aandragen, zijn geen incidenten. Er is sprake van een structureel probleem.

Het tekort aan het schildkliermedicijn Thyrax leidde bijvoorbeeld bij tienduizenden patiënten tot problemen, zegt de directeur van Schildklier Organisatie Nederland. De fabrikant verplaatste de productie naar elders waardoor groothandelaren en apothekers niet meer in de behoefte van patiënten konden voorzien. De omvang van dit probleem was zo groot, dat het voor de inspectie aanleiding vormde om anders naar medicijntekorten te kijken. 'Voor de eerste keer kreeg een bedrijf een boete opgelegd', zegt de inspectie.

Vertrouwen is weg

De directeur van patiëntenorganisatie Harteraad vertelt hoeveel onrust de Valsartan casus veroorzaakte: in bloeddrukmedicijnen bleken vervuilde stoffen te zitten. Zo kreeg een ongeruste patiënt het advies het middel tijdens de vakantie toch maar door te slikken. Nadat een alternatief medicijn beschikbaar was, mocht de patiënt trouwens voor beide middelen betalen. Dit zijn verschrikkelijke casussen, vinden ook de farmaceutische bedrijven en de zorgverzekeraars. 'Als er iets mis gaat in het productieproces waardoor medicijnen vervuild raken, is het vertrouwen van patiënten weg', zegt een woordvoerder van een van de koepels van farmaceutische bedrijven. 'En vertrouwen is de kern bij het gebruik van medicijnen.'

Oorzaken

Over de oorzaken van het gedoe met medicijnen zijn de spelers in de keten het grotendeels eens: wereldwijd is de grondstoffenproductie in handen van een te klein aantal aanbieders. Het medicijntekort in Nederland is volgens de aanwezige farmaceutische bedrijven dan ook deels een internationaal probleem. De verwerking van grondstoffen gebeurt bijvoorbeeld in India of China. Zodra daar iets misgaat, heeft dat grote gevolgen voor de levering van medicijnen in Nederland. Daarnaast heeft de hele keten te maken met een ver doorgevoerde kostenefficiëntie. De combinatie van die twee factoren zorgt voor een kwetsbare keten, zegt de vertegenwoordiger van het ministerie van VWS.

Over de vraag of ook de prijs een reden vormt voor het medicijntekort in Nederland, bestaat verschil van mening. Volgens de Vereniging van Generieke Leveranciers is dat niet aan de orde. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen ziet dit anders. 'Geneesmiddelen zijn hier vaak niet duurder dan een pakje kauwgom. Dat is zeker van invloed.'

Veerkracht moet terug

De Bond van Groothandelaren trekt de conclusie dat in ieder geval sprake is van een keten waarbij het elastiek door alle partijen te strak is gespannen. 'Bij een kleine verstoring ergens, kan het al mis gaan. We moeten het elastiek meer laten vieren.'

Wat moet er gebeuren om de problemen op te lossen? Gaan alle partijen zich verantwoordelijk voelen voor tijdige en voldoende levering van de juiste medicijnen? Dat willen de vertegenwoordigers van patiëntenorganisaties natuurlijk weten. Een quick fix voor het probleem is niet realistisch, daarover zijn de deelnemers aan de Rondetafel het vanmiddag eens. Bovendien is het medicijntekort een mondiaal probleem. Maar gezamenlijk kunnen de partijen zeker werken aan oplossingen.

Sneller en beter communiceren

Een belangrijke les is dat alle partijen sneller en beter met elkaar en met patiënten moeten communiceren. Patiënten moeten uitleg krijgen waarom een medicijn niet of tijdelijk niet beschikbaar is. En welke andere medicijnen beschikbaar zijn en hoe die te gebruiken.

Zorgverzekeraars Nederland geeft aan dat er nog voor de zomer een nieuwe lijst komt met medicijnen die niet gewisseld mogen worden. Alle partijen onderschrijven het belang van naleving en handhaving hiervan.

Beter voorraadbeheer door groothandelaren en apothekers kan een tijdelijke oplossing vormen voor tekorten. Dit vraagt echter om nader onderzoek. Het risico bestaat dat extra voorraad zorgt voor duurder medicijnen.

Over schaduw heen springen

De zorgverzekeraars en het ministerie van VWS pleiten ook voor wat meer lef bij de partijen in de keten. Durf over jullie schaduw heen te springen. Voorkom ook dat je blijft hangen in een commerciële groef, luidt hun oproep. Fabrikanten, groothandels en apothekers verzekeren vanmiddag daar gehoor aan te geven.

> Wilt u onze actie #stopdepillenchaos ook steunen? [Ga dan hier naar onze actiepagina.](#)

Vertegenwoordigers medicijnketen op 24 april 2019

Generieke leveranciers Nederland: Jan Broeren, voorzitter

Bogin: Jean Hermans, voorzitter

Zorgverzekeraars Nederland: Petra van Holst, algemeen directeur

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd: Ronald Jansen, afdelingshoofd Farmaceutische Bedrijven

KNMP: Eric Janson, algemeen directeur

Ministerie van VWS: Marcel van Raaij, directeur Geneesmiddelen en Medische Technologie

Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen: Carla Vos, adjunct-directeur Kennis & Beleid

BG Farma: Geo Aldershof, bestuurssecretaris

Vragenstellers patiëntenorganisaties en deskundigen

Patiëntenorganisaties

Dianda Veldman, directeur – bestuurder Patiëntenfederatie Nederland

Carla Aalderink, directeur Parkinsonvereniging

Anke Vervoord, directeur Harteraad

Rietje Meijer, directeur Schildklier Organisatie Nederland

Michael Rutgers, directeur Longfonds

Deskundigen

Ella Weggen, Wemos, pleitbezorger mondiale gezondheid; lid Raad van Advies stichting Farma ter Verantwoording

Wim Groot, gezondheidseconoom Universiteit Maastricht

Utrecht, april 2019